

ÎNCHEIERE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „MAIB-Leasing” împotriva Societății pe Acțiuni „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea pe Acțiuni „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 martie 2014, prin care acțiunea a fost admisă integral,

c o n s t a ț ă :

La 05 decembrie 2013, SA „MAIB-Leasing” a depus cererea de chemare în judecată împotriva SA „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 26 decembrie 2007 în calitate de locator a încheiat cu SA „AutoTransMaxima” în persoana lui Braganciuc Pavel, în calitate de locator contractul de leasing financiar nr. FL-1261 din 26 decembrie 2007 în vederea procurării în leasing a automobilului de model „Range Rover Sport” anul producerii 2007 cu numerele de înmatriculare CMV 121.

Menționează că în scopul asigurării și respectării clauzelor contractuale, la 27 aprilie 2010 a fost semnat cu Braganciuc Pavel contractul de fidejusiune nr. FL-1261G, prin care ultimul în calitate de fidejutor s-a obligat să răspundă solidar și în aceeași măsură ca și debitorul cu SA „AutoTransMaxima” pentru executarea contractului de leasing financiar nr. FL1-1261 din 26 decembrie 2007.

Astfel, la data de 26 decembrie 2007 în scopul executării obligațiilor asumate, în baza actului de predare-primire a transmis către SA „AutoTransMaxima” automobilul susmenționat.

Însă, deși, conform pct.1.3 din contractul de leasing financiar locatarul s-a obligat să achite ratele de leasing conform graficului de plăți stabilit semnat de părți, nu și-a executat obligațiunile asumate, acumulând datorii.

Drept urmare, locatarul a solicitat revendicarea bunului cu rezilierea unilaterală a contractului, iar la data de 11 iulie 2012, în scopul vinderii și stingerii datoriei acumulate, a fost întocmit Actul de retur, Anexă la contractul de leasing financiar nr. FL1-1261, prin care automobilul a fost returnat către SA „Maib-Leasing”, iar ulterior acesta a fost comercializat la suma de 20 000 euro.

Mai indică reclamantul că în scopul stingerii amiabile a datoriilor înregistrate la contractul de leasing financiar la data de 12 februarie 2013, a fost încheiată o tranzacție de împăcare, prin care a fost stabilit un grafic de achitare a datoriilor, însă din motive necunoscute SA „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel, nu au respectat prevederile tranzacției de împăcare și nu au achitat datoriile, iar la toate adresările, inclusiv și la notificarea expediată în adresa debitorului în vederea achitării datoriei, nu au fost întreprinse careva măsuri.

La fel, susține că pentru a-și apăra drepturile și interesele precum și pentru a respecta procedura de soluționare prealabilă a pricinii la data de 22 octombrie 2013 cu Aviz de recepție a expediat o notificare în adresa pârților, prin care a solicitat achitarea în termen de 10 zile a datoriei acumulate în sumă de 13 666,60 euro și 16 713,70 lei, însă Avizul a fost returnat cu mențiunea că debitorii nu locuiesc sau au plecat de la adresele indicate.

Afirmă că toate acțiunile de soluționare a litigiului pe cale amiabilă au eșuat, iar datoria locatarului către locator constituie 255 726,14 lei.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 8, 14, 512, 514, 572, 579, 583, 602, 617, 624, 923-930 Cod civil.

Solicită, încasarea în mod solidar de la SA „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel a datoriei restante în mărime de 255 726,14 lei și a cheltuielilor suportate pentru plata taxei de stat în sumă de 7 671,78 lei.

Prin hotărîrea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 17 martie 2014, acțiunea a fost admisă integral, fiind încasat în mod solidar din contul SA „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel în beneficiul SA „MAIB-Leasing”, datoria în baza contractului de leasing financiar nr. FL1-1261 din 26 decembrie 2007 în mărime de 255 726,14 lei și taxa de stat în sumă de 7 671,78 lei, iar în total suma de 263 397,92 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către SA „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel și menținută hotărîrea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. 923 și art. 1331 din Cod civil care reglementează contractul de leasing și efectul tranzacției și art. 12 lit. c) din Legea cu privire la leasing, care statuează drepturile, obligațiile și răspunderea locatorului și a remarcat că tranzacția de împăcare încheiată între SA „MAIB-Leasing”, SA „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel denotă incontestabil că SRL „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel au recunoscut datoria în sumă de 13 666,60 euro și 15 794,70 lei acumulată față de SA „MAIB-Leasing” și s-au obligat să achite suma datoriei acumulate pînă la data de 01 octombrie 2013.

Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a admis acțiunea depusă de SA „MAIB-Leasing”, întrucât SA „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel nu și-au onorat obligațiunile asumate.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic argumentele lui Braganciuc Pavel cu referire la faptul că prima instanță l-a citat pe o adresă la care nu locuiește și a concluzionat că adresa la care a fost citat pârîtul Braganciuc Pavel este indicată inclusiv și în tranzacția de împăcare încheiată la data de 12 februarie 2013.

Concomitent, instanța de apel a constatat că prima instanță, cu respectarea exigențelor impuse de legislația procesual civilă, a dispus citarea publică a pârîtului Braganciuc Pavel, or, conform art. 108 alin. (1) Cod procedură civilă, dacă locul de aflare a pârîtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, și-a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare alin. (4) Cod civil în conformitate cu care, toate documentele și scrisorile intrate în sediu se consideră recepționate de către persoana juridică, a reținut că prima instanță a respectat procedura de citare legală în privința persoanei juridice SRL „AutoTransMaxima” actele de procedură ale instanței fiind expediate la adresa juridică a pârîtului.

La 08 februarie 2016, SA „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanțele ierarhic inferioare considerînd expedierea citațiilor la o adresă improprie drept executarea citării legale a interpretat eronat legea, iar instanța de apel a neglijat argumentele indicate în cererea de apel referitor la necesitatea aplicării prevederilor art. 109 alin.(2) și (3) CPC.

Astfel, menționează că faptul schimbării locului de trai și nemodificării vizei de reședință în actul de identitate nu contravine prevederilor legislației naționale și nu poate fi impusă sau pretinsă drept încălcare.

Însă, instanța de apel a examinat cauza în fond motivînd pe faptul că procedura citării legale în instanța de fond a considerat-o respectată, chiar dacă citațiile s-au întors către instanța de fond cu mențiunea „destinatarul nu locuiește pe adresa dată”, „întreprinderea și-a schimbat adresa”, iar absența recurențelor la examinarea pricinii în instanța de fond pe motivul citării la o adresă improprie nu a considerat-o importantă pentru justa soluționare a cauzei.

Consideră că examinînd litigiul în asemenea circumstanțe instanțele au comis erori care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Mai indică recurenții că nu neagă existența datoriei față de compania de leasing, și semnarea tranzacției de împăcare, însă nu sunt de acord cu cuantumul datoriei pretinse.

Prin urmare, reiterează că întrucît atît prima instanță cît și instanța de apel considerînd indicarea unei sume aleatorii drept sumă a datoriei pretinse, contrar prevederilor art. 118 alin. (3) CPC, în conformitate cu care circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate nu au determinat pe SA „MAIB-Leasing” să descifreze cuantumul sumei datoriei pretinse, sau cel puțin a cuantumului dobînzilor și penalităților stabilite.

Sau conform pct. 4 al tranzacției de împăcare din 12 februarie 2013 SA „MAIB-Leasing” va fi în drept să calculeze dobânzile de întârziere și penalitățile pînă la data înaintării cererii de încasare silită, fără a stipula cuantumul acestora, ceea ce contravine art.626 alin. (1) Cod civil, în conformitate cu care creditorul nu poate cere concomitent executarea prestației și plata clauzei penale dacă nu sînt stipulate penalități și pentru cazul în care debitorul nu execută obligația în modul necorespunzător, mai ales pentru cazul neexecutării la timp a obligației.

Menționează că conform ratei oficiale de schimb valutar, stabilit de către Banca Națională a Republicii Moldova, pentru data de 12 februarie 2013, dată la care a fost semnată tranzacția de împăcare dintre părți, cursul valutar de schimb era de 16,1191 lei pentru 1 euro, prin urmare, suma datoriei pretinse de către SA „MAIB-Leasing” de la recurenți era de $13\ 666,6 \text{ euro} \times 16,1191 = 220\ 293,29 \text{ lei}$.

Respectiv, temeiul pentru adjudecarea sumei de 255 726,14 lei și încasarea cheltuielilor de judecată nu a fost elucidat nici în cazul instanței de fond, nici a celei de apel, suma datoriei pretinse ne fiind confirmată și motivată.

Mai mult ca atît, invocă că în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel din 08 decembrie 2015, a fost depusă confirmarea dovezii de achitare prin intermediul „chitanței la dispoziția de încasare nr.114” și bonul fiscal pentru aceeași tranzacție pentru suma de 100 462,45 lei, care a fost achitată în ziua semnării tranzacției de împăcare, adică la data de 12 februarie 2013, ora 15:22, la sediul SA „MAIB-Leasing”, str. Tighina 49, respectiv, suma datoriei pretinse este mai mică cu 100 462,45 lei.

În context, insistă asupra ilegalității deciziei instanței de apel și reiterează asupra faptului că atît în hotărîrea instanței de fond cît și în decizia instanței de apel este menționat faptul că automobilul a fost returnat către proprietar la data de 11 iulie 2012, iar conform pct. 7 din Hotărîrea PCSJ Cu privire la examinarea de către instanțele judecătorești a litigiilor izvorîte din raporturile de leasing financiar nr.7 din 17 noiembrie 2014, dacă locatorul solicită rezilierea contractului și restituirea bunului, el va putea cere încasarea ratelor de leasing restante calculate doar pînă la data restituirii bunului, dar nu poate impune locatarul să achite toate ratele de leasing, adică cota-parte din valoarea rămasă a bunului întrucît aceasta îl va situa pe locatar într-o situație inechitabilă și va reprezenta o îmbogățire fără justă cauză pentru locatar.

Prin urmare, consideră că calcularea ratelor după restituirea bunului este lipsită de temei legal, iar după semnarea tranzacției de împăcare cu atît mai mult.

Calculule și descifrarea situației de facto au fost prezentate în ședința de judecată a instanței de apel din 08 decembrie 2015, însă instanța a lăsat fără apreciere acest fapt, la fel ca și achitarea dovezii de achitare a sumei de 100 462,45 lei după semnarea tranzacției de împăcare, fapt ce contravine prevederilor art.117 alin.(2) CPC,.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 08 decembrie 2015 a fost expediată în adresa recurenților la 14 ianuarie 2016, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 137).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 08 februarie 2016 în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „AutoTransMaxima” și Braganciuc Pavel se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță